

Horti P. rajza.

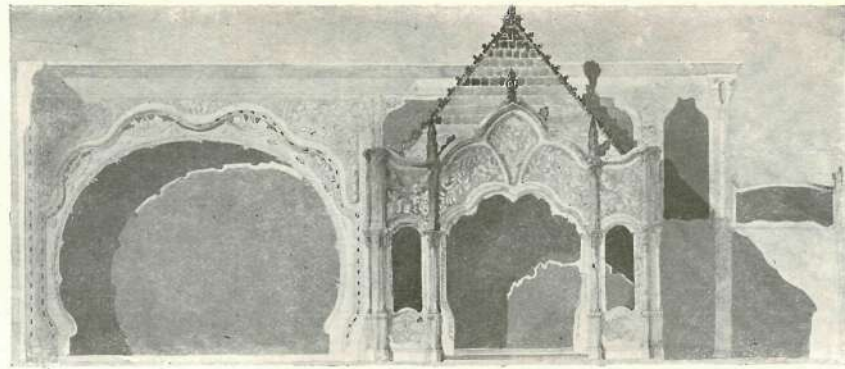
AZ OSZTRÁK IPARMŰVÉSZE TI MŰZEUM KARÁCSONYI KIÁLLÍTÁSA.

Azt hiszem, hogy a mikor Scala igazgató, a két év előtti első kiállításán egy gyűjtemény modern bútort mutatott be megszívlelésül a bécsieknek, nem igen remélhette, hogy az általa kezdeményezett új irány egyhamar oly teljes diadalt fog aratni, mint a minő a mostani kiállításon szemmel látható. A Storck-korszaknak untató, száraz renaissanceja egészen letűnt a színtérről s ha akad is még itt-ott egy-egy tárgy, mely bizonyos történelmi stílus – jobbára a Louis XVI. és az empire – szellemében készült, olyannak tűnik, mintha bocsnatot kérne a nézőtől azért, hogy ott áll, modern társai mellett.

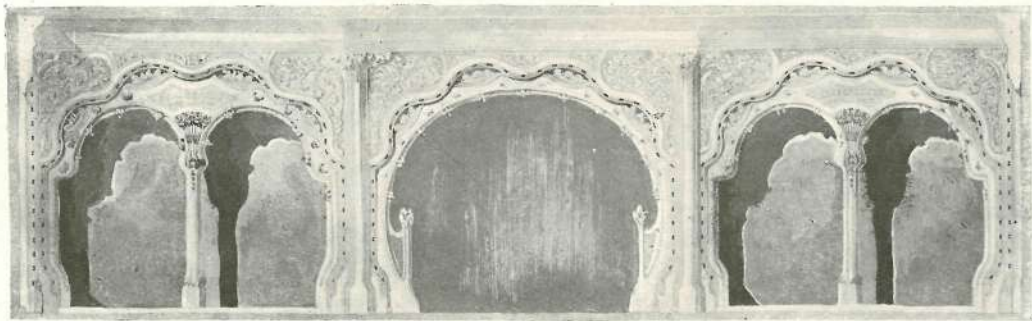
Pedig az új iránynak térfoglalása nem ment valami símán. Tudvalevő ugyanis, hogy a bécsi iparművészeti társulat a legádázabb harcot folytatta Scala ellen. De ez nem tért le úttjáról és tudott magának pártot teremteni. Néhány fürge tollú elvtársa pedig megcsinálta a hangulatot, kifigurázta a maradiakat s erős mozgalmat indított meg a modern irány érdekében, a melylyel a közönség is mindinkább rokonszenvezett. Nem változott ezen, a legfelsőbb köröknek a modern irány túlzásaival szemben kifejezett ellenszenv s egy főhercegnek, a múzeum védnökségéről való tüntető leköszönése. De legmeggyőzőbb jele a gyökeres átalakulásnak az a tény, hogy a Bécsi Iparművészeti Egyesület, a mely főleg az új áramlatoktól való idegenkedése miatt hagyta el a múzeumot, új helyiségeinek berendezését a szecesszionisták egyik főemberével, Olbrichhal tervezteté. A lefolyt harcnak lehangosabb szóvivőit pedig ma már ismét ott látjuk a múzeum kiállításán, a mely ennél fogva nem mutatja többé azokat a feltűnő hézagokat, mint tavaly.

Szembeötlő jelensége a kiállításnak az, hogy a bécsiek, a rövid egy-két év alatt, hogy náluk lábra kapott a modern irány, máris tudnak annak egy bizonyos helyi ízt adni. A modern stílusnak bécsi válfaja egészen más, mint az angolok, a müncheniek, a belgák és a franciák modern stílusa. Szavakban nehéz kifejezni azt, hogy miben áll a különbség, de a ki ismeri az újabb kor iparművészetének termelését, az csakhamar ráakad az eltérésre.

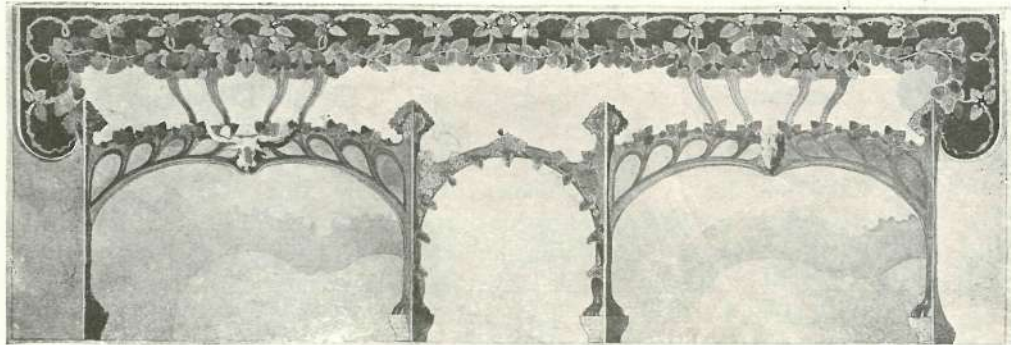
Mint a régiebb stílus-korszakokban történt, úgy most is a hatalmasabb egyéniséggel bíró művészek nyomdokait követi a kevesebb önállósággal bíró művésznemzedék. Bécsben pedig leginkább három művész, Olbrich, Hoffmann és Moser, irányítja az iparművészet fölfrissítését és működésöknek nyoma erősen kiérezhető a mostani kiállításnak ama műveiből is, a melyeket nem ők terveztek.

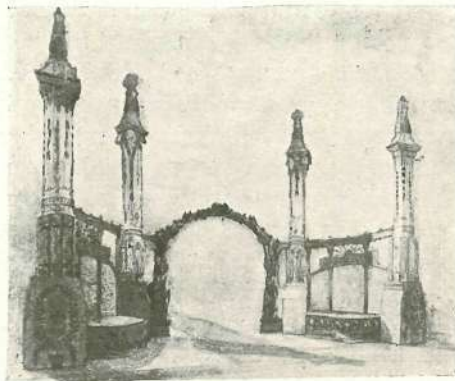
XII—XV. CSOPORT.

XII—XV. CSOPORT.

VII—X. CSOPORT.

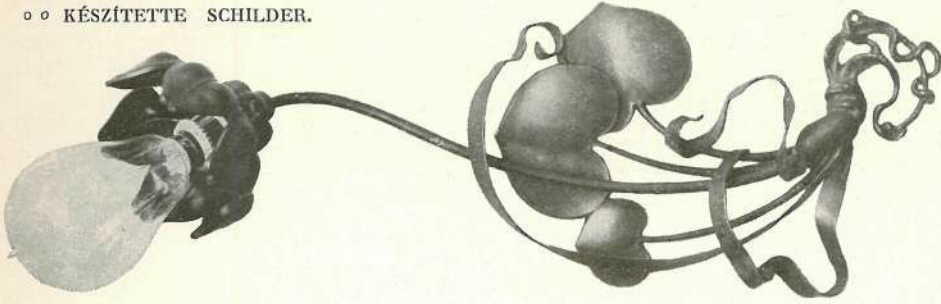
VII—X. CSOPORT.

A PÁRISI NEMZETKÖZI KIÁLLÍTÁS MAGYAR CSOPORTJAINAK INSTALLÁCIÓNA LIS TERVEI.
○○○○○○○○○○ TERVEZTE BÁLINT ZOLTÁN ÉS JÁMBOR LAJOS. ○○○○○○○○○○

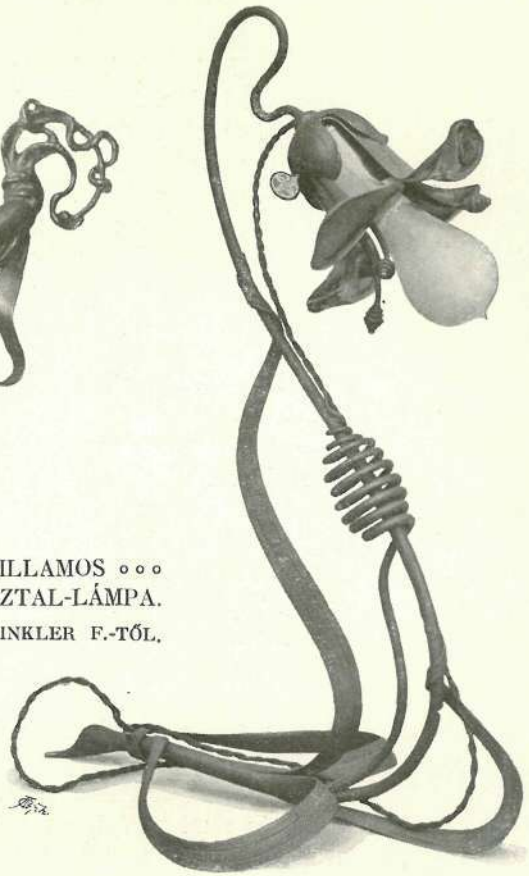
A bécsi iparművészeti kiállításból.

VILLAMOS FALILÁMPA

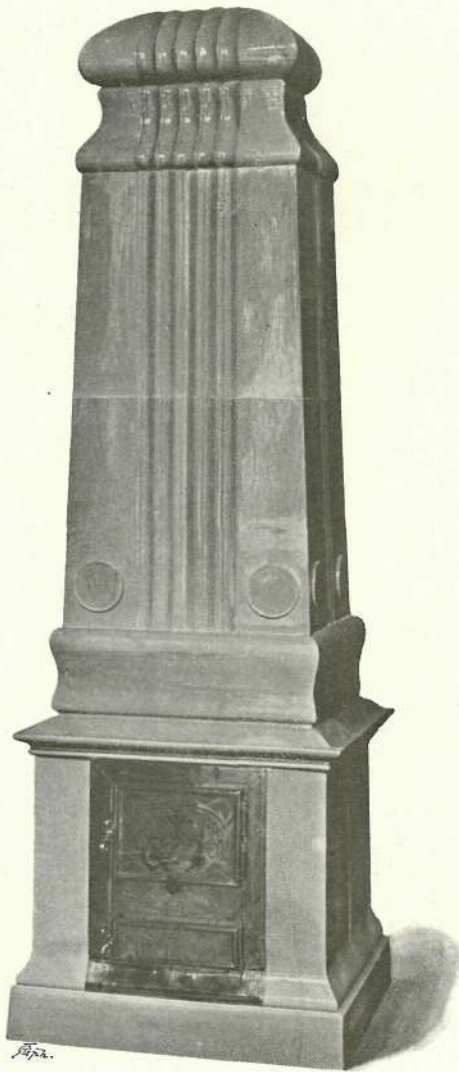
◦◦ KOVÁCSOLT RÉZBŐL. ◦◦
 TERVEZTE HAMMEL R. ◦◦◦
 ◦◦ KÉSZÍTETTE SCHILDER.

◦◦◦ VILLAMOS ◦◦◦
 IRÓASZTAL-LÁMPA.
 ◦◦◦ WINKLER F.-TŐL.

◦ CSERÉPKÁLYHA.
 TERVEZTE HAMMEL. ◦
 ◦◦◦ KÉSZÍTETTE ◦◦◦
 HARDTMUTH L. ÉS C.

◦◦◦ KAROSSZÉK. ◦◦◦
 POSPISCHIL ANTALTÓL.

(A Kunst und Kunsthandwerkéből.)

A kiállított tárgyaknak java része bútor s pedig látható mintegy tíz teljes szobaberendezés, a melyekkel a legelőkelőbb bécsi bútorcégek egymással versenyre kelnek. Ezek közül egy feltűnő olcsó, de a mellett határozott művészi becsű szoba tűnik ki (ruhaszekrény 45 frt, ágy 25 frt), a melyet már a kiállítás első napjaiban többszörösen utána rendeltek.

Általában meg kell adni a bécsi közönségnek, hogy szeret a kiállításon vásárolni. Gyakori eset, hogy egyes bútorokat nyolcszor-tízszer vesznek meg s a vevők lajstromában a magyar főnemesség elég sűrűn szerepel. Ez annyival inkább sajnálni való, mert ma már úgy művészi tervezés, mint pedig a kidolgozás és az árak tekintetében kiálljuk a versenyt a bécsiekkel, mit az is bizonyít, hogy épp egy bécsi „bútorkirály“ tett nagyobb vásárlást a karácsonyi kiállításunkon.

A kiállított bútorok jobbára simák, faragás csak elvétve s igen diszkrétan alkalmazva fordul elő. Annál nagyok gonddal csinálják a vereteket, a melyek gyakran az egyedüli díszét képezik a bútoroknak. A műlakatosság – vagy talán helyesebben vasművesség – jóformán csakis bútorokon való alkalmazásában fordul elő. A kovácsolt vasból készült virágdíszes és cikornyás asztalok, gyertyatartók, írókészletek, stb.-k, a melyeket azelőtt oly nagy számban csináltak mindenfelé, ma már alig láthatók. Annál nagyobb lendületet nyert a bronz- és a rézművesség, a mely munkákból a mostani bécsi kiállítás több remekművet mutatott fel.

A modern iránynyal próbálkoznak a nagy osztrák üvegyárok, ékszerkészítők s szőnyeggyárok, de a most bemutatott munkáik között alig akad nevezetesebb tárgy. Sőt a szőnyegekre mondható, hogy úgy a rajz mint a szín dolgában jó messze állnak azoktól a pozsonyi és torontáli szőnyegektől, a melyek művészi vezetés mellett újabban nálunk készülnek.

Tanulságos dolog azért akad a kiállításon. Így a teplitzi agyagipari szakiskolának a vázáit, kannáit, dísztalait, melyek meglepően szépek s olcsók, megszívlelni való például ajánlanók a mi agyagipariskoláinknak. Az anyag közönséges kőedény, művészi hatású nemes mázakkal borítva s helylyel-közzel alig kiemelkedő domboru művű virágdíszszel. Minden tárgy csak egyetlen egy példányban készül s meglátszik az egész sorozaton a természet utáni tanulmányoknak jó hatása, de érzi a néző azt is, hogy mily kedvvel s szeretetteljes gonddal folyt a munka. Bár mindannyi tárgy növendékeknek munkája, művészi becszel bír valamennyi. Azt az iskolát, vagy jobban mondva az iskola jeles tanítóit irigyelhetjük az osztrákoktól. Az iskola egy virágzó házi ipart teremtett Teplitz környéken s a legelőkelőbb bécsi iparművészeti raktárak szívesen fogadják be és árusítják a csinos edényeket, a melyek máris nagy kelendőségnek örvendenek.

A karácsonyi kiállításon voltak még láthatók a Hof-titeltaxenfondból kitzűzött pályadíjakra versenyző munkák, a melyekről a következő cikkely számol be.

A pályadíjjal jutalmazott munkákat, valamint a karácsonyi kiállításnak egyes érdekes tárgyait, Scala igazgató úr szíveségéből e számunkban közölhetjük.

Gy. K.

